

Röpülj, madár, röpj...

2009 július 19. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

Menaságra repül a madár, aki a népdal szerint, nyilván először, a templomot látja meg, majd a falu házait és annak népét, s persze a falun túli kis települést, Potyondot is megpillantja. De itt véget ér a világ, s a madár sem száll tovább, hanem csak vissza. Mivel a népdal szövegének megfelelően átadta a rabságban sínylődő fiú üzenetét, nagy valószínűséggel meg is pihen. Talán a templom magos kőkerítését választja pihenőhelyként, s ha nyugton hagyják, szeme nyilván megállapodik ezen a kőkerítésen, amely a kora középkori korpuszok nyugalmát árasztja.

A Csík megyei Menaságot először én is abból a népdalból ismertem meg, melyet Kodály gyűjtött a múlt század elején. Hogy azután fényképezőgéppel járhattam erre, azt egy székely tanítónak köszönhetem, aki a faluról monográfiát kívánt írni, s ezért kért engem a fotózásra. Ő később elhagyta az országot, könyve Csíki kalács címmel jelent meg, de a fotók akkor nem kellettek. Persze tudtam ezeket a képeket másutt is közölni – az első könyvem borítója is innen származik –, de a legtöbb jó húsz éve a fiókomban hever. Most kikiváncsoltam, mert újból kezembe vettem Hajdú Farkas Zoltán említett munkáját, amely az egyik legszebben megírt néprajzi esszé vagy inkább tanulmány, amit mostanában olvastam. Az ő könyvéből tudom, hogy a települést először 1567-ben említí írásos adat Menassagh néven. Az etimológusok szerint ez olyan összetétel, melynek előtagja a víz- és helységnevekben gyakori magyar „ménes”, utótagja talán kabar törzsnevet rejt. Nyilvánvaló, hogy ugyanez vezethet az Ipolyság neve is, de a Ság hegység is. Ebben némelyek a vitatott etimológiájú ság (domb, erdős magaslat, erdő) köznevet keresik.

A könyv tele van lapszéli jegyzettel. Sok év elteltével újdonságként olvastam a következő sorokat: „1620-ból egy több falutól közösen birtokolt havas rendtartása maradt ránk, amelyben a Csíkszékben lakó nemesemberek, az több közösséges lófő nemesemberek, veres darabontokkal és szabad székelyekkel egyetemben adják emlékezetére mindenkinek, az kinek illik, de kiváltképpen az mi posteritásainknak (utódainknak) a közös erdőhasználatról szóló törvénykezést. A cirkalmasan gondos jegyzeti betűkkel megírt cikkelyek a fakitermelés módját, a legeltetés rendjét szabják meg, s megerősítik a közösségi vagyon sérthetetlenségét. Az utódok örök emlékezetére hagyott törvények között olyan is van, amelyik az istenség hatalmára figyelmeztet... A falu univerzuma az isteni méltósággal teljes, ki szentjeivel görög istenek módjára állandóan ott forgolódik körülöttük, beleszól az emberek életébe, hol segít rajtuk, hol gáncoskodik, hol szomorítja, hol vidámítja a lelkeket, elvárva, hogy hozzá is igazodjanak, még akkor is, ha szemet huny a pogány ráolvasásokkal gyógyító asszonyok, s a halotti tort ülő falu felett.”

Így vall, így ír e falu kapcsán a „régí törvényről” Hajdú Zoltán. És erre emlékezünk most mi is e nyugalmat sugárzó kőkerítést nézve.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló

